

A legnagyobb és legkisebb könyvek. A hírlapokban időnként híradások jelennek meg a világ legnagyobb és legkisebb könyveiről. A világ legnagyobb könyve, a Magyarság híradása szerint (1927. nov. 26), a bécsi dominikánus templomban a főoltár mögött áll s annyira dísztelen, hogy a felületes szemlélő figyelemre sem méltatja. Magassága 4 láb, szélessége 3 láb (?). Különös horgok tartják össze az egyes lapokat, melyek ajtószerűen kinyithatók és forgathatók. Az egyes lapok pergamennel bevont vékony fatáblák, amelyekre a rend tagjainak személyi adatai vannak 1424 óta feljegyezve. — A 8 Órai Ujság híre szerint a világ legkisebb könyvét Oxfordban, a BODLIAN-könyvtárban őrzik. Ez OMAR KHAJAM: Rubayat (nyilván rézmetszetnyomás). 34 oldalból áll. Tükre 6×2 milliméter. — A Pester Lloyd 1937. ápr. 20-án adott hírt a világnak „ez időszerint legkisebb könyvéről, melynek nagysága tizennégy négyzetmilliméter, egy kávészem nagyságú. Tartalma az egész román alkotmány, KÁROLY román király arcképével, melyet DIDOR DURE román festő rajzolt. — A legkisebb régi magyar könyv: a „Der kleine Catechismus D. M. LUTH. Leutschau, 1686.“ — A mult század első felében a legkisebb lapokat (egyleveles nyomtatványokat) KARACS FERENC készítette. Erről a Rajzolatokban (1836. 583. l.) a következő híradás jelent meg:

KARACS FERENC pesti rézmetsző, ki Magyarország földképét nagyban és kicsinyben kiadta, ki a világ földképére 24 táblán előfizetést nyitott, de lelketlen pártfogás követte a lelkes vállalatot: a mult évben igen szép jelét adta ügyességének: egy hüvelyknyi átmérőjű körben, tisztán és olvashatóan metszette ki a „miatyánkot“, „üdvözetet“, „hiszekegyistent“, tízparancsolatot magyar nyelven, egy másikban pedig német nyelven. Ennél még inkább figyelmet gerjesztőbb apró, alig olvasható betűkkel metszett „miatyánk“-ja, külön-külön magyar s német nyelven $4\frac{1}{2}$ vonalnyi átmérőjű körben. S ha egészsége engedné s lelkesebb pártfogás követné fáradozásaiban, műhelyében egy lencseszemnyi „miatyánk“ vár metsző kezét. Megtekinthetni ezeket magánál a szerkesztőségénél és a metszőnél Ősz-utca 840. szám alatt. És az utóbbinál meg is szerezhető, ára a „miatyánk“, „üdvözet“, „hiszekegyisten“, „tízparancsolat“-ot magába foglalónak magyar s német nyelven 40 krajcár, külön-külön 20—20 krajcár, magának pedig a „miatyánk“-nak mind a két nyelven 20 krajcár, külön-külön 10 krajcár pengőben. S mind azoknak, kik a művészet barátai, kik szeretik a külföld műveit s a hazait is, mennyire a művészet becsét érdeklí, nem vetik meg, ajánljuk e metszeteknek a megtekintését és — megvételét.

Megvannak-e valahol ezek a KARACS-féle miniatúr metszett nyomtatványok. (V. ö. Bibliofília c. cikkel a Benedek-féle Ir. Lexikonban.)

TR. Z.